

OBRÁZKY ZÁŠTI

EDUKAČNÍ DOPLNĚK K VÝSTAVĚ

LÁZNĚ, OBLASTNÍ GALERIE LIBEREC VE
SPOLUPRÁCI S EXIURE

DR. MARTINA JANKOVSKÁ

PROSINEC 2021

Je tady pořád nad čím přemýšlet

Je tady pořád čeho se obávat

Je tady pořád právo a povinnost

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- 1. PRÁVNÍ ŘÁD A SYSTÉM NOREM
- 2. ZÁKLADNÍ ZÁSADY
- 3. PŘEHLED PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ
- 4. PŘÍKLADY ZE SOUDNÍ PRAXE

KATEGORIZACE PRÁVNÍCH NOREM

Ústava, Mezinárodní smlouvy, Nařízení EU

Kdo: parlament – ústavní většina, vláda + parlament, evropský parlament

KRITÉRIA

- Hierarchie
- Původce
- Závaznost
- Veřejná vs. soukromá sféra

Zákony – Kdo: parlament – prostá většina
Judikatura – Kdo: soudy vyšší instance

Vyhlášky, Nařízení, Opatření
Kdo: ministerstva, obce

Právní úkony **Individuální správní akty**
- smlouvy vs. jednostranné právní jednání
Kdo: jednotlivci, korporace, soudy, úřady

- SOUKROMÉ
PRÁVO

BALANCE PRÁV A POVINNOSTÍ

- VEŘEJNÉ PRÁVO

- „KAŽDÝ JE OPRÁVNĚN ČINIT, CO MU ZÁKON NEZAKAZUJE A NESMÍ BÝT NUCEN K TOMU, CO MU ZÁKON NEPŘIKAZUJE.“

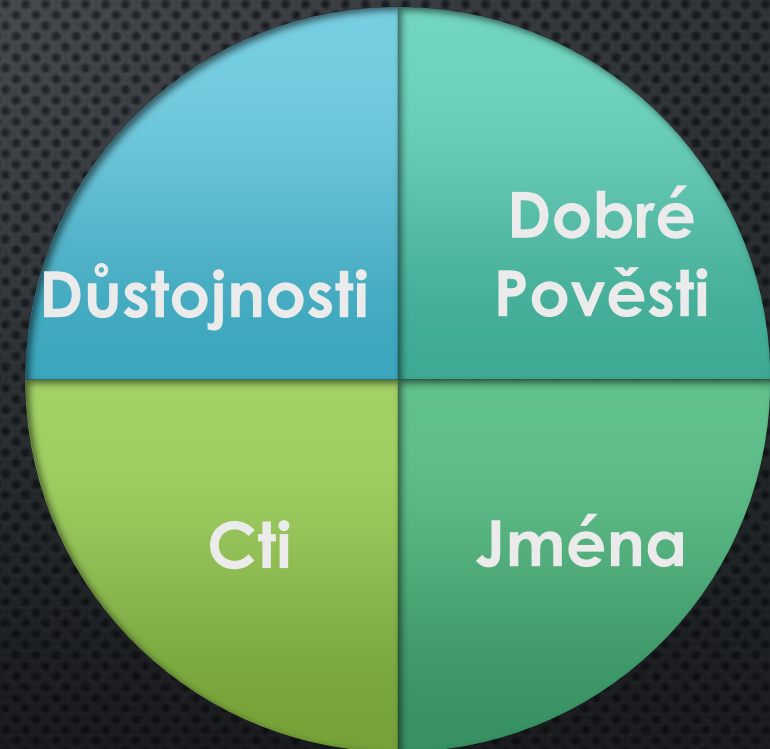
Svoboda a rovnost

Svoboda

Zákaz diskriminace

Ochrana

PŘEHLED PŘEDPISŮ: NADNÁRODNÍ PRAMENY

- **CHARTA OSN** (30/1947 Sb.) z roku 1945, ČR 1947
- **VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV** z roku 1948: PRÁVNĚ NEZÁVAZNÝ DOKUMENT, KTERÝ ALE STÁLE SLOUŽÍ JAKO VÝCHOZÍ BOD PRO VŠECHNY MEZINÁRODNÍ LIDSKOPRÁVNÍ ÚMLUVY
- **ÚMLUVA O PRÁVNÍM POSTAVENÍ UPRCHLÍKŮ** z roku 1951 (208/1993 Sb.), ČR 1992
- **MEZINÁRODNÍ ÚMLUVA O ODSTRANĚNÍ VŠECH FOREM RASOVÉ DISKRIMINACE** z roku 1965 (95/1974 Sb.), ČR 1974
- **MEZINÁRODNÍ PAKT O HOSPODÁŘSKÝCH, SOCIÁLNÍCH A KULTURNÍCH PRÁVECH** z roku 1965 (120/1976 Sb.), ČR 1976
- **MEZINÁRODNÍ PAKT O OBČANSKÝCH A POLITICKÝCH PRÁVECH** z roku 1966 (120/1976 Sb.), ČR 1976
- **MEZINÁRODNÍ ÚMLUVA O POTLAČENÍ A TRESTÁNÍ ZLOČINŮ APARTHEIDU** z roku 1973 (č. 116/1976 Sb.), ČR 1976
- **SMLOUVA O FUNGOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE A SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII** z roku 2007, ČR 2009
- NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ZE DNE 27. DUBNA 2016 O OCHRANĚ FYZICKÝCH OSOB V SOUVISLOSTI SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ A O VOLNÉM POHYBU TĚCHTO ÚDAJŮ A O ZRUŠENÍ SMĚRNICE 95/46/ES (OBECNÉ NAŘÍZENÍ O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ), 2018
- **EVROPSKÁ SOCIÁLNÍ CHARTA** z roku 1961 (14/2000 Sb. m. s.), ČR 1999
- **ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD** z roku 1953 (č. 209/1992 Sb.), ČR 1992
- **RÁMCOVÁ ÚMLUVA O OCHRANĚ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN** z roku 1995 (96/1998 Sb.), ČR 1998

PŘEHLED PŘEDPISŮ: NÁRODNÍ PRAMENY

- **ÚSTAVA (Č. 1/1993 SB.) 1993**
- **LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD (Č. 2/1993 SB.) 1993: ČL. 3 ODST. 1, ČL. 7. ODST. 2, ČL. 10. ODST. 1, ČL. 10. ODST. 3, ČL. 15 ODST. 1, ČL. 16, ČL. 25, ČL. 37 ODST. 4**
- **TRESTNÍ ZÁKONÍK (Č. 40/2009 SB.) 2010: § 352, § 355, § 356, § 400 – 405, § 413**
- **ZÁKON O TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB (Č. 418/2011 SB.) 2012**
- **ANTIDISKRIMINAČNÍ ZÁKON (Č. 198/2009 SB.) 2009**
- **ZÁKON O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ (Č. 110/2019 SB.) 2019: : § 17**
- **ZÁKON O ZAMĚSTNANOSTI (Č. 435/2004 SB.) 2004: § 4 ODST. 1 A 2; § 139 ODST. 1 PÍSM. A) A § 140 ODST. 1 PÍSM. A)**
- **ŠKOLSKÝ ZÁKON (Č. 561/2004 SB.) 2005: § 2 ODST. 1 PÍSM. A), C); ODST. 2 C), E); § 30 ODST. 1 PÍSM. C)**
- **ZÁKON O OCHRANĚ SPOTŘEBITELE (Č. 634/1992 SB.) 1992: § 6, § 24 ODST. 17 D)**
- **ZÁKON O NĚKTERÝCH PŘESTUPCÍCH (Č. 251/2016 SB.) 2017: § 7 ODST. 3 PÍSM. A), B) § 7 ODST. 4 PÍSM. B)**
- **OBČANSKÝ ZÁKONÍK (Č. 89/2012 SB.): §81 A 82**
- **ZÁKONÍK PRÁCE (Č. 262/2006 SB.) 2007: § 16 ODST. 1-4**

Čl. 3 odst. 1 Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení

Čl. 7. odst. 2 Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Čl. 37 odst. 4 Kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka.

Čl. 10. odst. 1 a 3

(1) Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

(3) Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

Čl. 25

(1) Občanům tvořícím národní nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyku a sdružovat se v národnostních sdruženích. Podrobnosti stanoví zákon.

(2) Občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též

- a) právo na vzdělání v jejich jazyku,
- b) právo užívat jejich jazyka v úředním styku,
- c) právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

Čl. 24 Příslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.

Čl. 15 odst. 1 Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

Čl. 16

- (1) Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.
- (2) Církev a náboženské společnosti spravují své záležitosti, zejména ustavují své orgány, ustanovují své duchovní a zřizují řeholní a jiné církevní instituce nezávisle na státních orgánech.
- (3) Zákon stanoví podmínky vyučování náboženství na státních školách.
- (4) Výkon těchto práv může být omezen zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu veřejné bezpečnosti a pořádku, zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých.

Čl. 17

- (1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- (2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.
- (3) Cenzura je nepřipustná.
- (4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

GDPR

Čl. 9 odst. 1. Zakazuje se zpracování osobních údajů, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci fyzické osoby.

Výjimky: výslovný souhlas subjektu, plnění povinností správce, zveřejněno subjektem, veřejný zájem

OBČANSKÝ ZÁKONÍK

§ 81 [Ochrana osobnosti]

(1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.

(2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

ANTIDISKRIMINAČNÍ ZÁKON

§ 1 Tento zákon ... v návaznosti na ... Listinu základních práv a svobod a mezinárodní smlouvy, ..., blíže vymezuje právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace ve věcech

- a) práva na zaměstnání a přístupu k zaměstnání, včetně pomoci poskytované Úřadem práce České republiky,
- b) přístupu k povolání, podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, včetně začleňování do profesního života,
- c) pracovních, služebních poměrů a jiné závislé činnosti, včetně odměňování,
- d) členství a činnosti v odborových organizacích, radách zaměstnanců nebo organizacích zaměstnavatelů, včetně výhod, které tyto organizace svým členům poskytují,
- e) členství a činnosti v profesních komorách, včetně výhod, které tyto veřejnoprávní korporace svým členům poskytují,
- f) sociálního zabezpečení,
- g) přiznání a poskytování sociálních výhod,
- h) přístupu ke zdravotní péči a jejího poskytování,
- i) přístupu ke vzdělání a jeho poskytování, včetně odborné přípravy,
- j) přístupu ke zboží a službám, včetně bydlení, pokud jsou nabízeny veřejnosti nebo při jejich poskytování.

§ 82

[Neoprávněné zásahy proti osobnosti]

(1) Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

§ 2 Zásady a cíle vzdělávání

(1) Vzdělávání je založeno na zásadách

- a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

(2) Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

(3) Vzdělávání poskytované podle tohoto zákona je veřejnou službou.

§ 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

(1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán,

a) kdo se spolčí nebo srotí ke spáchání takového činu, nebo

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo

b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) nejméně se dvěma osobami, nebo

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

§ 400 Genocidium

(1) Kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou, třídní nebo jinou podobnou skupinu lidí

- a) uvede příslušníky takové skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení,
 - b) provede opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí,
 - c) násilně převádí děti z jedné takové skupiny do druhé, nebo
 - d) způsobí příslušníkovi takové skupiny těžkou újmu na zdraví nebo smrt,
- bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let nebo výjimečným trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo k činu uvedeném v odstavci 1 veřejně podněcuje.

(3) Příprava je trestná.

§ 405 Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 401

Útok proti lidskosti

(1) Kdo se v rámci rozsáhlého nebo systematického útoku zaměřeného proti civilnímu obyvatelstvu dopustí

- a) vyhlazování lidí,
 - b) zotročování,
 - c) deportace nebo násilného přesunu skupiny obyvatelstva,
 - d) znásilnění, sexuálního otroctví, vynucené prostituce, vynuceného těhotenství, vynucené sterilizace nebo jiné obdobné formy sexuálního násilí,
 - e) perzekuce skupiny obyvatelstva na politickém, rasovém, národnostním, etnickém, kulturním nebo náboženském základě, z důvodu pohlaví nebo z jiného podobného důvodu,
 - f) apartheidu nebo jiné podobné segregace nebo diskriminace,
 - g) zbavení osobní svobody, zavlčení na neznámé místo nebo jakéhokoli jiného omezení osobní svobody s následným nedobrovolným zmizením osob,
 - h) mučení,
 - i) vraždy, nebo
 - j) jiného nelidského činu obdobné povahy,
- bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let nebo výjimečným trestem.

(2) Příprava je trestná.

§ 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka

(1) Kdo založí, podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným podobně účinným způsobem,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,
- c) spáchá-li takový čin jako voják, nebo
- d) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Příprava je trestná.

§ 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 403 odst. 1, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

DEFINICE

ANTISEMITISMUS je určité vnímání Židů, které může být vyjádřeno jako nenávisť vůči Židům. Rétorické a fyzické projevy antisemitismu jsou namířeny proti židovským nebo nežidovským jednotlivcům či jejich majetku nebo proti institucím a náboženským zařízením židovské komunity.

EXTREMISMUS jsou vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům.

DISKRIMINACÍ se rozumí jakékoli omezování člověka v užívání nebo ve výkonu jeho základních lidských práv a svobod, v oblasti politické, hospodářské, sociální, kulturní, a to zejména na základě pohlaví, sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení, politického či jiného přesvědčení nebo smýšlení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, národnosti, jazyka, příslušnosti k etnické skupině, rase, třídě, sociální nebo jiné skupině lidí (čl. 3 a násl. Listiny).

NÁBOŽENSTVÍ představuje všeobecnou teorii a výklad světa podávaný určitou církví. Je to souhrnný pojem pro velmi rozmanité soustavy jednání, symbolů a představ, jimiž různá společenství vyjadřují reálný, životní, osobní vztah k transcendentní zkušenosti. Každé náboženství má společné rituály nebo bohoslužby, určité představy o světě a místě člověka v něm a většina náboženství vyžaduje i určitou morálku. Většina náboženství se chápe jako vztah k osobnímu Bohu nebo božstvům, na nichž člověk závisí a k nimž se obrací s díkem a s prosbou o ochranu.

NÁRODNOSTÍ se míní příslušnost občana k určitému národu jako historicky vzniklému společenství lidí, které se vyznačuje společnými dějinnými osudy, pospolitostí ekonomického života, specifickou kulturou a psychickými rysy a vědomím vlastní existence jako národa. Zpravidla je národ charakterizován i společným jazykem a vztahem k určitému území. Národnost je tedy subjektivní identifikace jedince s určitým společenstvím lidí, charakterizovaným jazykovými, kulturními, případně i jinými znaky.

ETNICKÁ SKUPINA (ETNIKUM) je historicky vzniklá skupina lidí, kterou spojuje společný původ, zvláštní kulturní znaky (jazyk), mentalita a tradice. Příslušníci určité etnické skupiny mají povědomí vzájemné sounáležitosti a zároveň odlišnosti od jiných společenství lidí a jsou spojováni názvem etnika nebo jménem, kterým je etnikum označováno (tzv. ethnonymum). Etnická skupina žije zpravidla v početní menšině v rámci jiného společenství (srov. např. v České republice romské etnikum).

NÁROD je historicky vzniklé pevné společenství lidí vytvořené působením různých národotvorných faktorů (jazykových, geografických, ekonomických, politických atd.). Tato pospolitost je obvykle založena na národním vědomí vycházejícím z etnických vztahů. Vyznačuje se rovněž společnými dějinnými osudy, specifickou kulturou a psychickými rysy a uvědoměním si vlastní existence jako národa. Zpravidla je národ charakterizován i společným jazykem, kterým se dorozumívá, a vztahem k určitému území.

RASOU se rozumí velká skupina lidí, která se odlišuje od jiné, různými typickými znaky, které se týkají vzhledu, tvaru nosu, rtů, temperamentu, energie apod. Rasy jsou skupiny lidí, které se vyvinuly z jednotlivých typů prapředka člověka v průběhu vývoje lidstva. Na utváření ras měl vliv jednak společný původ skupiny lidí z jednotlivých typů prapředka člověka, jednak zde působil vliv přírodních podmínek na lidský organismus. Tyto faktory jsou rozhodující pro stanovení rasové diference na tři velké rasové skupiny, a to rovníkovou (negroaustralskou), indoevropskou a mongolskou.

JUDIKATURA

III. ÚS 3439/17 – Banga
„Soudy musí vždy zkoumat, jak se jednotlivý útok projevů v individuální sféře konkrétního jedince (například v důsledku jeho ohrožení, obav, poškození dobrého jména apod.), a nakolik jde pouze o nepřipustnou neadresovanou politickou kampaň. Z uvedené nelehké situace však nemohou soudy unikat především tak, že se procesními postupy budou hlasu těchto potenciálních poškozených preventivně vyhýbat.“

8 Tdo 81/2020 Verbální projevy nenávisti v zařízení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR / § 356 (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod) a § 405 (popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia) TZ: tajemník SPD Jaroslav Staník dostal roční podmínku za své nenávistné výroky o menšinách

Rozhodnutí Nejvyššího soudu, únor 2020: Jednání obviněného spočívá v poměrně nekompromisních formulacích verbálního vyjádření stran několika různých menšin, které nejen dehonestuje, ale pojí je s potřebou fyzické likvidace. Správně soudy poukazují na způsob provedení činu z pozice tajemníka politické strany (SPD) a na parlamentní půdě, byť v prostorách restauračního zařízení. Je třeba akcentovat, že obecně nelze nikde a nikým trpět taková veřejná prohlášení a výzvy, tím méně v pozici a místě, kde tak učinil obviněný, neboť je třeba si uvědomit, že projevy politických funkcionářů v parlamentních prostorách, byť omezeně přístupných, vysílají signál o možném chování elit a formují tím všeobecně vnímané vzorce chování.

„Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obviněný (Jaroslav Staník) označených přečinů dopustil tím, že v restauračním zařízení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, před nejméně třemi osobami, které jeho výroky vzaly v potaz, v průběhu slovní konverzace nahlas a zcela zřetelně pronesl „buzeranti a lesby jsou nemoc, měli by se střílet hned po narození“ a dále výrok ve smyslu „buzeranti, Židi a Cigoši všichni do plynu“

JUDIKATURA

Kauza ZŠ Plynárenská v Teplicích 3 Tdo 564/2021– Komentáře k fotografiím dětí romského a arabského původu na sociální síti Facebook.com

Rozhodnutí Nejvyššího soudu, červen 2021: Obviněný veřejně projevovat sympatie k neonacistické scéně tím, že zveřejnil široké veřejnosti známé symboly nacistického režimu, a to skrze osobnosti a symboliku tzv. Třetí říše. Jeho jednání lze připodobit k nošení neonacistických symbolů na oblečení na veřejnosti, které je typickým příkladem projevů sympatií s tímto hnutím (přečin projevů sympatií k hnutí směřujícím k potlačení práv a svobod člověka § 404 TZ). Komentáři k fotografiím vzbuzoval nenávist k etnickým skupinám, k nimž patří vyobrazené děti, poukazoval na možnost řešení otázky jejich existence usmrcením plynem, odkazoval tak na tzv. konečné řešení židovské otázky (přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv § 356 TZ); byl odsouzen k podmíněnému trestu na 16 měsíců s odkladem na tři roky.

Automobil polepený nacistickými symboly / projevy sympatií k nacistickému hnutí: Rozhodnutí Nejvyššího soudu, červen 2016: Za veřejný projev sympatie k takovému hnutí ve smyslu ustanovení § 404 tr. zákoníku je třeba považovat mimo jiné i to, jestliže někdo umístí samolepku se symbolem nacistického hnutí na okno automobilu a následně užívá automobil v běžném provozu, zná-li současně charakter a význam těchto symbolů. Výše uvedené jednání je bezpochyby jednáním úmyslným, když úmysl obviněného při znalosti významu užitých symbolů zahrnoval i projev sympatie k předmětnému hnutí. ... Projevovat sympatie ve smyslu § 404 tr. zákoníku lze i tím, že pachatel nosí symboly takových hnutí (např. odznaky, nášivky, části oděvů s tištěnými znaky jako trička, čepice, ale i tetování či nápisy na holém těle). Typickým příkladem je užívání nacistických symbolů a hesel.

JUDIKATURA

NS, 6 Tdo 674/2019

- dovolání obviněného bylo odmítnuto
- obviněný byl uznán vinným přečinem podle § 355, § 356 a § 405 TZ
- „ve svých veřejně publikovaných, mluvených i psaných projevech a komentářích cíleně předstíral a podsouval negativní pohled na Židy, židovské instituce i židovskou víru, předkládal překroucená, selektivně vybraná, neprokázaná nebo neprokazatelná tvrzení, jimiž se snažil vyvolávat či upevňovat předsudky a dojmy o záludnosti, škodlivosti a hrozivosti nikoliv jen některých vlastností či skutků konkrétních příslušníků židovského národa, ale naopak celého židovstva, Židům paušálně přisuzoval pouze negativní vlastnosti a skutky, poukazoval na nutnost řešení tzv. „židovské otázky“, kterou považuje za významný současný problém, tvrdil, že Židé značně nadsazují počet židovských obětí usmrcených v koncentračních táborech během 2. světové války a zpochybňoval techniku vraždění v plynových komorách, jejichž existenci vyvracel, i když je notoricky známou historickou skutečností, že nacisté během druhé světové války organizovali vraždění Židů jako programovou záležitost ideologicky zformulovanou Adolfem Hitlerem, jednak vydal a nabízel ke koupi knihy, které napsal, ale vydal a nabízel ke koupi rovněž knihy jiných autorů, jejichž obsah znal, obsahující tatáž tvrzení a názory, které prezentoval ve svých projevech...“

JUDIKATURA

Pouze v obecnosti lze zmínit četná a již ustálená rozhodnutí Ústavního soudu (např. nálezy ze dne 26. 3. 2009, sp. zn. I. ÚS 3108/08), Evropské komise pro lidská práva (rozhodnutí ze dne 14. 7. 1983 ve věci T. proti Belgii, ze dne 6. 9. 1995 ve věci Remer proti Německu) i Evropského soudu pro lidská práva (rozhodnutí ve věci Norwood proti Spojenému království, č. 23131/03, ze dne 16. 11. 2004), podle nichž je holokaust a nacistické genocidium vůči Židům notorickým a nepopíratelným historickým faktem, jehož zpochybňování je v rozporu se základními myšlenkami Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a svědčí o rasové a náboženské diskriminaci. Takové případné postupy nemohou být omluveny ani základním právem na svobodu projevu, které není bezbřehé, nýbrž redukovatelné právě za účelem ochrany práv a svobod jiných, anebo za účelem ochrany veřejné bezpečnosti. Kriminalizace projevů vstřícnosti a sympatie ke genocidiu byla vyhodnocena jako omezení v demokratické společnosti nezbytné.

EXIURE

VĚČNÁ
NADĚJE